

Slavenski dom

Štev. 129

V Ljubljani, 8. junija 1936

Leto 1.

Mengeš - zadoščenje narodu in voditelju

Mengeš, 8. junija.

Slavostno so včeraj vse jutro pritrkavali meniški zvonovi, ko je bilo od blizu in daleč proti Mengešu na poti tisoče ljudi, da opravijo to nedeljo svojo versko dolžnost v prijetnem in topot slavostno okrašenem trgu in da se nato udeležijo velikega ljudskega tabora.

Zelenci...

Mengeš je sprejel včeraj gorenjsko ljudstvo in goste tako, kakor jih sprejema slovenski kraj: menda ni bilo hiše, raz ktere ne bi plapolala zastava, ni bilo okna, kjer ne bi bilo postavljenih

Prihajam iz Maribora, iz slovenskega Stajerja, ki vam je dal našega voditelja dr. Antona Korošca. Kakor je cela Slovenija, cela Jugoslavija ponosna na svojega voditelja dr. Korošca, tako smo posebno mi na severni meji naše slovenske in jugoslovanske domovine ponosni, da se je pri nas rodil, ki nas je učil in vodil v lepih in težkih časih, naš oče in vodja — dr. Korošec.

Ko vam izrekam pozdrave severne meje, moram poudariti eno: en grešni madež imamo mi Slovenci na svojem narodnem telesu — to so izdajalci naše domovine, ki so nam vzeli svobodo in so nas tirali v enženstvo. Prijatelji, naj vsaj med nami ne bo niti enega izdajalca in naj se ne povrnejo več

Desettisočl obsojajo narodne izdajalce in prisegajo zvestobo pravemu slovenstvu!

tekle in polpretekle dobe.

Danes je naš praznik; praznik, ko je v zelenju vsa narava. Pa tudi vse množice so v zelenju. V zelenju so kravate, v zelenju pa so tudi naše srca. Saj smo bili mi vedno zelenaši — od leta 1932. dalje.

Marsikateri generali iz leta 1932. so sedaj že med staro šaro. Saj veste, kako nami je n. pr. v kamniškem okraju vladala triperesna detelja: Vovšek, Cerar in Ravter. Ta triperesna detelja pa je začela zadnje čase pešati in veneti. En listič te triperesne detelje — Vovšek — se danes sonči v Dubrovniku, kamor je avansiral od kamniškega

načelnika do podnačelnika. Drugi listič te triperesne detelje, ki je bil leta 1932. tako mogočen — je danes v političnem penziju. To je bivši poslanec Anton Cerar. Tudi tretji listič te triperesne detelje — Ravter — se je zelo spremenil. V letu 1932. je trdil Ravter, da je 80% našega okraja organiziranega v JNS, da stojih teh 80% za njim (ogorčeni protesti). Danes je Ravter še vedno predsednik JNS — je še general, samo vojske nima.

Arestanti

Marsikaj se je spremenilo od leta 1932. do leta 1936. Največ sprememb so doživeli naši arestanti. Iz arestanta dr. Korošca smo dobili notranjega ministra, iz arestanta dr. Marka Natlačenca smo dobili vojnega bana. Poglejte Streina, ki ga je občina izvolila za župana, pogledajte Umnika, ki ste mu dali tako sijajno zmago v Senčurju, pogledajte arestanta Repanška iz Homca, ki mu je občina pri zadnjih volitvah dala čast župana.

(Nadaljevanje na drugi strani.)

Pred zvezo Italije z Nemčijo

Dunaj, 8. junija. AA. Ko se je vrnil avstrijski zvezni kancler dr. Schuschnigg iz Italije na Dunaj, ni bil objavljen nikakšen služben komunikat, ki ga je javnost pričakovala že zaradi njegovega razgovora z italijanskim ministrskim predsednikom Mussolinijem v Rocca delle Caminate. Vendar pa je napravilo konclerjevo potovanje v Italijo na Dunaju vtis, da se je razgovor na tem sestanku nanašal na celo vrsto vprašanj. Kljub negotovosti, kaj se je prav za prav govorilo na Mussolinijevem sestanku, so politični krogi splošno mnenja, da sta se kancler dr. Schuschnigg in ministrski predsednik Mussolini definitivno domenila o tem, da se glede avstrijske neodvisnosti ne bo prav nič spremenilo, pa naj se v bodoče razvijajo odnosi med Italijo in Nemčijo kakorkoli. Poučeni krogi izjavljajo kategorično, da so absolutno netočni glasovi, da bo zaradi sestanka dr. Schuschnigga in Mussolinija prišlo do rekonstrukcije avstrijske vlade in bodo v avstrijski kabinet sprejete neke politične osebnosti, ki so več ali manj za zblizanje z Nemčijo. Dobro poučeni krogi zatrjujejo, da še ni povsem gotovo, da bo zvezni kancler dr. Schuschnigg sedaj v kratkem odpotoval tudi v Pariz in London.

Pariz, 8. junija. AA. »Matin« je objavil daljšo vest iz Rima o podrobnostih politike zblizanja in sodelovanja Italije z Nemčijo, ki naj bi se docela konkretno realizirala v primeru, ko bo nadaljnje zadržanje Društva narodov prisililo Italijo, da se

umakne iz vrst merodajnih evropskih sil. Italija se je za ta primer že pripravila na sklenitev nenapadnega pakta, v katerem bi bile vzete v poštev vse eventualnosti. Pakt bi hkratu veljal za neomejen čas. Vsekakor gre tu za pogojno preorientacijo italijanske zunanje politike. Ta preorientacija zavisi od odredb, ki jih bo izdal svet, odnosno skupščina Društva narodov konec tega meseca glede na italijansko-abezinski spor. Pakt z Nemčijo bo vsekakor takoj sklenjen, če bi se sankcije proti Italiji nadaljevale. Ministrski predsednik Mussolini je določil 30. junij kot skrajni in poslednji rok, do katerega namerava potpeti. Če po tem roku ne nastane nikakršna sprememba v Zvezi glede na Italijo, bo pakt demonstrativno in nemudoma podpisan.

V nadaljnjem poroču list, da so se priprave za sklenitev tega pakta izvršile z vso skrbnostjo. Razgovori med rimskim in berlinskim zunanjim ministrstvom so se vodili v največji tajnosti. Popolnoma tajna so bila tudi podrobna navodila, ki so jih dobili diplomatski zastopniki obeh držav za pripravo pakta. Eventualno italijansko-nemški pakt se bo razlikoval od dosedanjih takih paktov. Predvsem bodo v njem predvidene vse eventualnosti, ki si jih je sploh mogoče zamisliti. Trajal bo neomejen čas. Hkratu pa se bodo na njem čisto natančno določile obveznosti in pravice obeh držav na osnovi tega pakta.

K sestanku vladarjev v Bukarešti

Mala Zveza je enotna

Bukarešta, 8. junija. AA. Razgovori poglavarjev držav Male antante se razvijajo v ozračju največje vzajemnosti, ki je zajela tudi celotno romunsko javnost, in ki prihaja neprestano do izraza v ljudskih manifestacijah, pa tudi v vsem romunskem tisku. Listi se vsi strinjajo v tem, da pomeni sestanek državnih poglavarjev treh zvezniških držav novo dobo v razvoju Male antante.

Tako pravi današnji »Universul« med drugim: Sestanek vrhovnih poglavarjev Male zveze predstavlja manifestacijo, ki v preteklosti nima primera, in dogodek največje pomena. Ta sestanek je na mah odpravil vse absurde verzije in nesmiselne spekulacije na neka nesoglasja med državami Male antante. Sklep, da se državni poglavarji sestanejo vsako tretje leto, da prouče mednarodno situacijo, predstavlja najverodostojnejši dokaz ne le nerazdružljivosti sedanjih mej in veljavnih pogodb, pa tudi na temelju Društva narodov, ne da bi pri tem podpirala kakršnekoli predloge, ki bi šli za tem, da se oslabi pakt Društva narodov, ali okrne enakopravnost vseh držav, članic Društva narodov. Listi naglašajo, da vlada glede vseh teh vprašanj, ki so na dnevnem

redu bukareških razgovorov in posvetovanj, med državnimi poglavarji dovršena enodušnost.

Agencija Rador je danes objavila tale komunikat: Razgovori, ki so jih imeli včeraj od 16.30 do 19.30 Nj. Vel. kralj Karol I., Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle in predsednik češkoslovaške republike dr. Edvard Beneš v prisotnosti predsednika ministrskega sveta Tataresca, in zunanjih ministrov Titulesca in dr. Krofte, in pri katerih so bila proučena vprašanja, ki so na dnevnem redu, se danes nadaljujejo v dvorcu Skrovišta v bližini Bukarešte, kjer so Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle in predsednik češkoslovaške republike dr. Edvard Beneš in tudi omenjeni gg. ministri v gosteh pri Nj. Vel. kralju Karolu II.

Včeraj ob 10 je predsednik češkoslovaške republike dr. Edvard Beneš posetil Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla. Ob 11. uri je Nj. kr. Vis. knez namestnik sprejel v avdijenco predsednika romunske vlade Tataresca.

Včeraj ob 10 je po nalogu Nj. kr. Vis. kneza namestnika adjutant Nj. Vel. kralja Petra II. general Vojin Colak-Antić položil venec na grob romunskega neznanega junaka. Tej svečanosti je prisostvoval tudi jugoslovanski poslanik na romunskem dvoru g. Kasidolac. Pred spomenikom je bila postrojena častna četa 9. lovskega polka kralja Aleksandra I. z zastavo in godbo. Ko je general Colak-Antić polagal venec pred spomenik, je godba zaigrala žalno koračnico.

Simbol naše skupnosti

Pred mikrofonom je nato stopil gradbeni minister dr. Kožul, katerega je ljudstvo pozdravilo z grogovitim ploskanjem in mu metalo rože. Minister je dejal:

Bratje Slovenci! Prišel sem med Vas, pa nisem vedel, da bom videl slavje zelenih kravati in oblikov, vendar sem se tudi sam danes zeleno oblekel. Zato sem pri vašem slavju z duhom in telesom. Današnje slavje je simbol Vaše slovenske zavesti in borbe za nacionalno samostojnost.

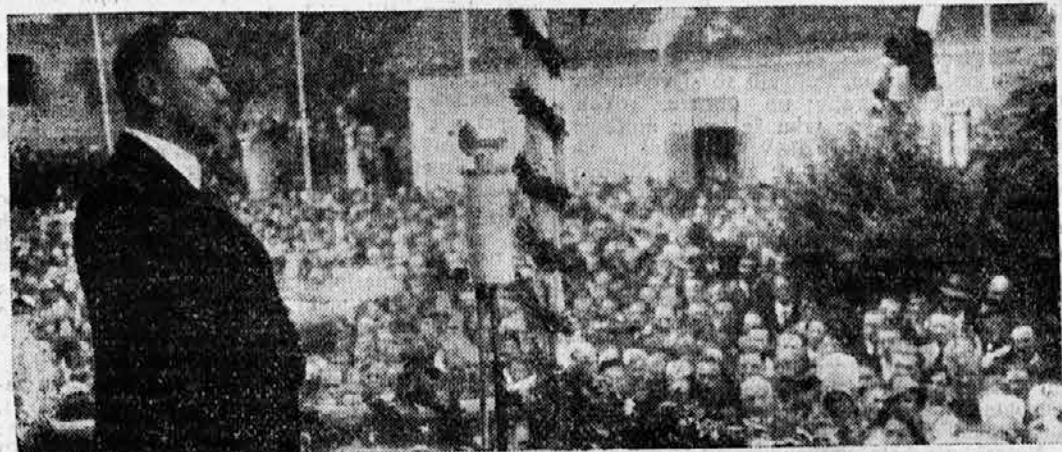
Bratje Slovenci! Današnji zbor je simbol vaše slovenske skupnosti, narodne zavednosti in vaše borbe.

Jugoslavija more obstojati samo, ako so Slovenci, Hrvati in Srbi močni in složni. Samo iz teh treh bratov more ostopati Jugoslavija. Treba je poudariti, da brez enega od njih Jugoslavije ni in zaradi tega tudi ni Jugoslavije brez Slovencev, pa tudi ne Slovencev brez Jugoslovije. Zato se mora vsakdo zavedati, da samo ohranitev narodne zavesti v Slovenih, Hrvatih in Srbih ohranja tudi jugoslovansko ideologijo. Kot zavedni Slovenci ste Vi ohranili zavedno jugoslovanstvo! (Burno ploskanje.)

Nato je minister dr. Kožul obračunal s prejšnjimi režimi, ki so zanikali slovenstvo, hrvatstvo in srbstvo ter tako zanikali tudi jugoslovanstvo. Častil je Slovence k složnosti, ki se odraža tudi na tem zborovanju ter želel, da ohranijo složnost in zvestobo svojemu voditelju tudi v bodoče.

Triperesna detelja...

Pred mikrofonom je stopil nato kamniški odvetnik dr. Zvonkelj, govoril je ljudstvu tako rekoč iz srca — saj je govoril o domačih zadevah iz pre-

Strcin otvarja zborovanje

roč, visoki mladi so dali slavostnemu razpoloženju pristen slovenski podeželski značaj, zeleni trakovi, smrečje in z zelenjem okrašene zastave pa so vsakemu že naprej povedale, da zborujejo danes v Mengešu nekoč tako preganjani — zelenci...

Na kolesah, okrašeni z rožami in zelenjem, na vozovih, nad katerimi so bile razprostrte široke kranjske marele in s katerih se je razlegala slovenska pesem, spremljana od harmonike, deloma pa so peš prihajali v trg množice od ranega jutra pa vse do 11. ure, ko se je sformiral na zadnji strani trga velik sprevod, ki se je ob sodelovanju preko 400 rediteljev brezhibno razvil ter krenil na zborovališče — na Glavni trg. Blizu cerkve je bila postavljena tribuna, raz katero so opazovali mimo-hod častni gostje in govorniki, med njimi posebno ministra dr. Miha Krek in dr. Marko Kožul.

„Bog živi!“

Z »Bog živi!« je nato otvoril slavje na Glavnem trgu g. Strcin, ki je imenoma pozdravil navzoče odličnike, med njimi ministra dr. Miha Kreka, ministra dr. Marka Kožula, tajnika JRZ g. Smodeja, bana dr. Marka Natlačenca, bivšega narodnega poslanca in sedanjega mariborskega podžupana g. Žebota, zastopnika kat. tiska dr. Ahčina, narodnega poslanca dr. Kočeta, predsednika apelacije dr. Gollo, odvetnika dr. Zvonkelja, sreskega načelnika Kosija, narodnega poslanca dr. Klara, znanega borca Janeza Brodarja, in številne druge.

Z obžalovanjem je nato ugotovil, da danes ni med nami njega, ki mu v prvi vrsti gre današnje slavje, njega, ki smo mu dolžni zahvalo in zvestobo — notranjega ministra dr. Korošca. Prečital je njegovo brzojavko, s katero je minister dr. Korošec opravičil svoj izostanek in ki se glasi:

»Državni posli mi branijo, da ne morem biti med vami. Pozdravljam pa Vas, gorenjski fantje in moške, žene in dekleta, ki ste danes prihiteli v Mengeš, da izpričate, da naša zavest ne bo nikdar zamrla, da je močna in da živi, da izpričate zavest, ki se nikdar ukloniti ne bo dala. Zato Vam, vrli Gorenjci, moja globoka zahvala in moj pozdrav! — Dr. Korošec.«

Z navdušenjem je bil nato sprejet predlog, da se odpošlje vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II., nakar je godba zaigrala državno himno.

Kot prvi je spregovoril bivši narodni poslanec in sedanjí mariborski podžupan Franjo Žebot, ki je med drugim dejal:

Množice poslušajo...

Minister Kožul med gorenjskimi narodnimi gošami

Najlepše filmsko delo letošnje sezone! - - - Milijonski film letošnje produkcije!

Sen kresne noči

Sam. Lieber iz Brna neizprosen

Maribor, 7. junija.

Mariborčani so te dni pokazali, da imajo smisel in srce za romantiko. Dva mlada človeka, ki sta se zatekla v iskanju svoje ljubezenske sreče v lepo obdobje mesto, da pričakata tukaj zaželjeni blagoslov, sta na mah stopila v ospredje zanimanja in vseh pogovorov mariborskih meščanov. Kjer koli sta se pojavila, povsod so ju spremljali s toplimi simpatijami in veliko radovednostjo ter se je v tem zlasti odlikoval neznani mariborski spol. Zlasti moški, ko se je razvedelo, da bi rada prestopila mlada Edita Lieber v katoliško vero, da tako lahko čimprej poroči svojega izvoljenega Franja Gregurčiča, so se Mariborčanke kar topile od ginjenja in danes dopoldne je mladi par na promenadi vzbujal tako pozornost, da ju je spremljajoči detektiv komaj sledil. Kljub vsemu temu pa se je ta romantična zadeva končala danes zelo prozaično...

Samuel Lieber na pozornici

Samuel Lieber, strogi oče mlade begunke, je danes etel s svojo realnostjo vse nade romantičnih Mariborčanov, da bi videle mladi parček pred oltarjem. Danes popoldne je prišel s svojo ženo iz Brna, kakor je to svoji hčerki že poprej najavil v telefoničnem pogovoru. S tretjajimi erci se je podal mladi parček ob pol 14 k praškemu brzovalcu. Zlasti mladenki je srce kar elišno utripalo v čakalnici kolodvorske carinarnice, pa tudi nadebudni 20-letni ženini so čakali ves bled in nemirni. Spremljal ga je njegov oče. Pa tudi občinstvo je zvedelo za velik dogodek ter je v pričakovanju ginjenega svedenja med hčerko in roditelji ter takojšnjega blagoslova napolnilo prostor pred kolodvorom, kakor da prihaja v Maribor kak indijski potentat, katerega je treba z dostojnim respektom sprejeti.

Razočarani...

Samuel Lieber, bogati veletrgovca iz Brna, je izstopil iz vlaka mrkega obraza, njegova soproga pa je vsa preplašena sledila strogemu svojemu gospodarju. Mesto pričakovane blagoslova, so radoživeži na kolodvoru videli hladno sprejeto. Oče komaj da je pogledal hčerko, mati se v bojzani pred očetom skoraj ni upala niti v bližino. Ko pa je Samuel Lieber zagledal mladega Franja Gregurčiča, se mu je kar bliskalo iz oči. Brez besede je povedel hčerko v avto, oče Gregurčič je stopil s sinom v drugega in vsi so se odpravili na policijo. Mnogi so se razočarani razšli...

Dramatični prizori

so se razvijali na policiji. Pred dužurnim uradnikom Kuncičem se je očetu Samuelu naenkrat raztajalo srce pri pogledu na hčerko. Padel ji je okrog vratu, jo objemal in poljuboval, jo prosil, naj se takoj vrne z njim na Češko, izpolni ji bo vsako željo. Če pa je hčerka bojevo omenila, da ji je najskrajnejša želja poroka s Františkom, je stari postal na-

„Zmaga je naša“

8. maja 1932 je bila proslava v unijskih dvorani v Ljubljani. Kdor je to proslavo doživel, ta je ne bo pozabil. Tedaj je naš voditelj dr. Korošec v dvorani dejal: »Zmaga je naša«. Težko so bile te besede, težko je bilo verjeti v to njegovo besedo. Toda vidite. Prišlo je leto 1936. In vprašam vas: čigava je zmaga? (Navdušeno pritrjevanje).

Iz Ljubljane so šle proslave 60. letnice dr. Korošca pa vse državi. In iz teh proslav so politični nasprotniki kovali za sebe kapital. V Beogradu so dejali, da hoče bivša SLS izrabiti te proslave v demonstracije proti režimu. Res, bili smo leta 1932. nezadovoljni z režimom. Toda mi nismo izrabljali proslave v ta namen. Hoteli smo le dati duška svojemu veselju ob priliki 60. letnice rojstva dr. Korošca, hoteli smo je pokazati, da je dr. Korošec naš vodja, da je slovenski narod ob njem, kakor en moč.

Takrat smo to morali pokazati tudi javno. Kajti poljarili so se v ozadiju te močje. Ki so si lastili mesto voditelja nad slovenskim narodom. V Kzinu je bil shod, na katerem je dr. Ravniar napil dr. Marušiču kot edinemu in resničnemu voditelju slovenskega naroda (ogorčeni protesti).

Po vsi Sloveniji so se silile požarne brambe, občinski odborniki, vsa mogoča društva. Fotografirali so se skupaj pri banu dr. Marušiča, ki je potem lahko dokazoval, kako je za njim vsa Slovenija. Razlika pa je bila samo v tem, da je imel dr. Marušič ljudi — na fotografiji, dr. Korošec pa žive. Saj veste kako so gori tedaj po Sloveniji kresovi, ki so jih morali gasiti orožniki. Ti kresovi so pokazali, za kom stoji slovenski narod in kdo je njegov vodja.

Nato je prešel dr. Zvokelj na dogodke, ki so kot posledica skromne dr. Koroščeve proslave iz Bosnje, Menege, Hrastja, Primorskega in Šenčurja, ginevali po režimskem časopisu, po naših sodnih dvoranah in v dvorani sodišča za zastoje države v Beogradu. Dvanajst poštenih gorenskih mož in fantov so naši politični nasprotniki obožili italijanofilstva. Ti »razbojnik« so bili: Janez Brodar, Anlon Umnik, Janez Strein, Jernej Vombegar, Frane Grlic, Vinko Kos, Jože Loboda, Tomaž Ogrin, Peter Cerar, Alojz Ilija, Matija Skrbec in Fran Gregorin. Zanimiv je bil posebno tudi oni del govora, ki se je bavil s protokoliranimi izjavami kamniškega mogočnjaka Ravterja. Tako je Ravter dne 11. oktobra 1933 pri zaslišanju na okrajnem glavarstvu v Kamniku izpovedal:

V času dogodkov v Šenčurju in drugod, se je zgledil pri meni v pisarni ponovno Novak Ferdinand in mi pravil, da se je razgovarjal z dr. Korošcem, kateri da mu je izjavil, da ima samo še eno stvar urediti in da, če mu ta uspe, bo z mirno vestjo stopil v ozadje, oziroma zadržal oči. Jaz sem hotel iz njega izveči, za kako zadevo dr. Korošec gre. Nazlagal mi je, da je dr. Korošec bil v in se razgovarjal s katerimda se sklenil nekaj pakt, po katerem bi se združili vsi Slovenci.

Jaz sem se norčeval iz njega, češ kako more biti tako naiven, da more zaupati, ki bo gotovo vse drugace uveljavil, kot pa sta se sporazumela in da nam ne bo ta nikoli ničesar dal, natanjaj pa deželo. Novak je očitno to govoril iz prepričanja, da se bo res tako zgodilo, kot mu je izjavil dr. Korošec. Te govorice sem poznal že večkrat slišal, ker so se razširile po Kamniku in okolici in kor je takaj glavni politični vodja bivših pristašev SLS Novak, so imele svoj izvor gotovo pri njem. Joza Ravter, I. r.

enkrat zopet neizprosen. Grozil je, da bo dal Franja takoj zapreti, da nima dostopa v njegovo družino in hčerke ne bo nikoli izročil človeku, ki mu jo je odpeljal z aeroplanom, ga pahnil v aramato, povrh vsega pa je še katoličan. Ko mu je hčerka omenila, da je že prestopila v katoliško vero, ga je to tako razburilo, da se je naenkrat onesvestil. S težavo so ga postavili zopet na noge, med tem pa se je spravila nad hčerko mati ter ji ljubeče prigovarjala, naj uboga in naj nikar ne zapusti vere svojih očetov. Ko si je Samuel Lieber zopet opomogel, je energično vztrajal, da se uveljavijo njegove očetovske pravice, četudi mu je hči zapustila židovsko vero. »Bom pač imel katoliško hčer,« je izjavil.

Konec brez romantike: happy-end je izostal

Po poldruhu uro trajajočem razpravljanju na policiji se je romantična zgodba zaključila docela prozaično. Niti solze male Edite, niti prošnje zaljubljenega Franca niso pomagale. Samuel Lieber je ostal neizprosen, bodočega zeta ni niti pogledal ter končno izjavil, da ga bo sodniško preganjal. Tožil ga bo za odkodnino 150.000 Kc. Med tem se je morala Edita na policiji preobleči. Gregurčičev si ji v Bedekovčini kupil novo obleko. Fantova mati ji je izročila dragoceno zlato verižico, pa je vse morala pustiti. Mati ji je prinesla s češkega obleko, v katero se je preoblekla. Potem jo je oče skoraj s silo odtrgal od Františka, je spravil pred policijskim komisariatom v avtomobil, v katerega sta se vsedla s soprogo. Lieber je še zaprosil, da ga spremlja do meje detektiv, ker se boji, da bi mu hčerka ušla med potjo iz avtomobila. Potem pa je zabrel motor in avtomobil je odvedel mlado Edito v spremstvu strogega očeta in matere izpred oči nesrečnega Františka, ki je žalostno stal in gledal za svojo odhajajočo srečo. Žalostno pa je zrl za avtomobilom tudi stari Gregurčič, ko je videl, da se pelje bogata snaha in računal pri tem tudi s groški, ki mu jih je prinesla sinova avantura. Samo za policijsko nadzorstvo je moral plačati v Mariboru okrog 500 Din, ker je pazil detektiv noč in dan na mladi pari, kar je stalo na uro 10 Din. Poleg tega potovanje v Maribor, bivanje v mestu, vožnja parčka z aeroplanom itd. Spominjal se je morda pri tem tudi na svoja mlada leta. Kakor je izdal njegov sin novinarjem, je Gregurčič takrat romantična ženitev že v krvi. Tudi njegov oče in stari oče sta se poročila na ta način, da sta s svojimi nevestama pobegnili od doma. Le mlademu Františku Gregurčiču se je zaenkrat taka poroka ponestrcila. Ob slovesu iz Maribora pa je dejal, da se ni vrgel puške v koruzo. Povrne se nazaj v Brno na študije in tam se bo za naša prikljka, da omehta trdo srce starega Samuela Lieberja, da mu izroči svojo Edito. Happy-end je v Mariboru izostal v veliko žalost romantičnega mariborskega ženskega sveta, morda pa bo sledil sedaj v Brnu.

Pred sodiščem v Kamniku je Ravter dne 4. novembra 1933 izjavil, kakor že prej 10. oktobra 1933 in je pristavil, da je zapisnik sam diktiral. Iz celega razgovora s Novakom sem dobil vtis, da se Novak popolnoma strinja z razloženim planom in da je za njega ves navdušen, nakar sem ga jaz opetovano opozoril na to, da je strahovito naiven, če

Dostavil bi se to, da Novak besede ni rabil, ampak sem imel jaz vtis, ker iz celega govora se mi druga ureditev odnosa je

To je moja dodatna izjava k zapisniku sreskega naselstva. Drugega nimam pristaviti. — P. p. Ravter Joza, I. r.

Nočemo biti jugoslovenski deklaratorji

Nato je dr. Zvokelj v imenu ljudi, ki so tedaj toliko trpeli, izrekel iskreno zahvalo sedanjemu ministru dr. Mihi Kreku, ki je vodil tedaj vsa obramba obloženec. Zahvali se je pridružio pritrjevanje in vzklikanje vsega neopredelnega zbora. »V Unijoni je leta 1932 vzklil dr. Korošec: »Zmaga je naša«. Danes bi morali biti dr. Korošec tu, da bi iz njegovih besed slišali iste besede, da bi se — močje in fantije, žene in dekleta — z njim vred veselili resnice, da je — zmaga res naša. Danes lahko iz vsega srca vzkliznemo javno, svobodno in brez strahu: Živijo dr. Korošec!

Govor dr. Švoklja o navzoči pozdravili z grogovitim aplavzom, ki se dolgo ni pogoel. Vas čas dr. Švokljevega govora so padali ostri klci proti narodnim izdajalcem, ki jim nobeno sredstvo za pobijanje svojih političnih nasprotnikov ni bilo dovolj nizko.

Nato je o pomenu majske deklaracije, o politiki JRŽ in o delu našega voditelja dr. Korošca govoril g. Smodej iz Beograda, ki je zlasti poudaril, kako so nekateri izrodki kompromitirali jugoslovansko ideologijo. »Mi hočemo po patentiranih jugoslovanskih nacionalistič kompromitirani jugoslovanski misli vrniti njen blek in sijaj in v dejanju pokazati, da smo resnični jugoslovani z vso dušo in srcem, in ne kakšni jugoslovanski deklaratorji.«

Nato pa je burno pozdravil spregovoril naš slovenski minister dr. Miha Krek. V svojem govoru, ki ga v celoti prinaša današnji »Slovenec«, je minister obrazložil politično življenje pod svobodnim režimom, ko je celo javno upravo prevzel nov duh, duh soglasnosti z ljudstvom. Nadalje je minister dr. Krek govoril o skrbni vladi za kmeta in za javna dela ter je napovedal za jesen občinske volitve.

Dolgo ni ponehal val navdušenja, ki ga je povzročil govor ministra dr. Kreka. Ljudstvo je še dolgo vzklizalo kraljevskemu donu, vladi, posebno pa dr. Korošcu, dr. Kreku in banu dr. Nallačnu. Med prepevanjem in neprestanim vzklikanjem so se nato začele množice razhajati.

Smrtenskok iz avtomobila

Maribor, 8. junija.

Včeraj popoldne se je vozil trafikant Franc Dogorevčnik, 55-letni invalid, iz Marenberga na tovornem avtomobilu, ki je bil naložen z vinogradniškimi klijem. Peljal se je v Maribor. Ko je avto prispel v Sv. Ožbald, je šofer nenadoma opazil, da stoji preko ceste voz. Naglo je zavril avtomobil, tako da ga je metalo sem in tja po cesti. Bila je nevarnost, da se bo avto zaletel v voz, ali pa, da se prevrne v Dravo. Dogorevčnik se je ustrašil, da bi prišlo do katastrofe, planil je s sedeža poleg šoferja ter skočil na cesto. Ker pa je bil precej odstopen invalid, je bil njegov skok tako nespreten, da ga je avtomobil z vso silo udaril po rami ter mu strl ključnico. Udarec ga je vrgel v cestni jarek, pri tem pa je dobil težke notranje poškodbe. Naložili so ga takoj na avto ter ga prepeljali v bolnišnico. Tam je podlegel poškodbam.

Težka nesreča

Maribor, 8. junija.

Sinoči okoli 10 se je pripeljal na Tržaški cesti zelo težko nesreča, ki je zahtevala tri žrtve. Na mototokilu so se vozili iz Hoč v Maribor 24-letni železničar Emil Vagner iz Vagrove ulice, 27-letni zlatar Franc Flanel iz Kosskega ulice in tovarniška delavka Edita Gasperič iz Kosskega ulice. V trenutku, ko se je mototokil nagnjal pred križiščem Tržaške in Primorske ulice, je privozil v nas

Ljubljana danes

Koledar

Danes, ponedeljek, 8. junija: Medard.
Jutri, torek, 9. junija: Prim. in Fel.

Lekarne: Nočno službo imajo: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 4, mr. Ramor, Miklošičeva c. 20 in mr. Garts, Moste.

Kaj bo danes

Tehnični odsek Slovenske šahovske zveze priredi danes ob 19.15 v vrtni dvorani restavracije »Zvezde« veliki brzoturnir za prvenstvo ljubljane. Pravico igranja imajo samo prvotrajni igralci ljubljanskih šahovskih klubov. Prijave in znesek 10 Din se sprejemajo do 19. ure istotam. Opozorjamo na strogo točnost!

Predavalnica internega oddelka drž. bolnišnice: XVII. znanstveni sestanek slov. zdravniškega društva. Začetek ob 8. uri.

Hubadova dvorana: Zadnji intimni koncert sezone. Začetek ob pol 9. uri.

Izlet v dolino gradov (Novo mesto—Kostanjevica) priredi dne 14. junija t. l. Združenje železniških uradnikov v Ljubljani, h kateremu vabi vse ljubitelje Dolenjske. Pokroviteljstvo nad izletom je prevzel predsednik novomeške občine g. Paučič Josip ter s tem prav izdatno poudaril propagandni pomen izleta. Stroški izleta na osebo znašajo iz Novega mesta 45 Din, iz Ljubljane 90 Din, iz Zagreba 80 Din, iz Trilca 250 Din, v katerih vsotah je predviden prevoz in prehrana. Prevoz se vrši z železnico oz. avtobusom.

Opozorjamo vse, ki se zanimajo za to edinstveno izletno priliko, da bo v okvirju radijskega večera dne 16. junija predaval g. V. Pirnat, znani propagator »Dolenjske« oz. lepotah Dolenjske in starodavnih krašotah doline gradov v zvezi s petjem in godbo.

Prijave za izlet sprejema Združenje žel. uradnikov v Ljubljani in Putnik v Ljubljani, Mariboru in Zagrebu.

Na t. državni realni gimnaziji v Ljubljani (Vegova ulica) bodo sprejemni izpiti dne 25. in 26. junija t. l. Prijave, kolkovane s 5 Din, se bodo sprejemale v ravnateljevi pisarni dne 22. in 23. junija dopoldne. Priložiti je treba zadnje šolsko izprijevalo in rojstni list. Sprejemali se bodo učenci, rojeni v letih 1923 do 1926.

Interesantno potovanje v Južno Srbijo z avtomobilom od 6. do 18. julija: čez Dolenjsko do Karlovca in na Plitvice, čez Bosno in Hercegovino v Dubrovnik, kdo bi ne videl rad čudovite Boke? Čez ponosni Lovčen v Cetinje; po Črni gori v Prižren in Peč; Macedonijo; Skopje, Ohrid, Bitoli; ogled vseh znamenitih krajev. — Podrobni spored pošlje zastojni pisarna »Po božjem svetu«, Ljubljana, šentpetrška vojašnica.

Celodnevni avtoizlet »neznano kame« je posebnost pisarne »Po božjem svetu« v Ljubljani. Šentpetrška vojašnica. Izlet bo v nedeljo 21. junija in bo nudil obilo veselja, zanimivosti in pouka. Podrobna pojasnila dobi vsak zastojni. Prijavitelj se je treba do 15. junija.

Mestno poglavarstvo opozarja vse hišne posestnike v Ljubljani, zlasti pa na ozemlju okoliških občin, ki so bile priključene mestu, da predpisuje dimnikarski pravilnik v interesu javne požarne varnosti, da se morajo vse kurne in dimovodne naprave na teritoriji mestne občine ljubljanske brez izjeme ometati redno vsak mesec enkrat, po potrebi pa tudi večkrat. Upravičen do ometanja je le pristojni rajonski dimnikarski mojster, ki je po zakonu dolžan skrbeti, da se redno ometa in s tem zaščiti javna požarna varnost, in je zato napram oblasti tudi odgovoren za redno ometanje. Hišni posestniki in stranke ne smejo zabavljati dimnikarju ometanja. Dimnikar mora stranke, ki bi mu zabranile ometanje, naznaniti mestnemu poglavarstvu, katero bo v vseh primerih uvedlo strogo kazensko postopalo.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 20 uri.

Ponedeljek, 8. junija: Tiran. Red C.
Torek, 9. junija: zaprto. (Mladi gospod šef. Gostovanje v Celju.)

Opera.

Začetek ob 20 uri.

Ponedeljek, 8. junija: zaprto.
Torek, 9. junija: Lucia di Lammermoor. Red B.

V deloma novi zasedbi bomo slišali še v letošnji sezoni Čajkovskega opero »Pikova dama«, ki jo štiridista kapelnik dr. Svara in ravnatelj Polič.

Abonente reda četrtke opozarjamo, da bodo imeli prihodnji teden radi praznični v operti predstavo v sredo, v dramo pa v petek.
Gledališka uprava prosi p. n. abonente, da plačajo zadnji obrok gledališkega abonmaja do 14. t. m.

Ptuj

Nenavaden samomorilec. V Placariju pri Sv. Urbanu se je ustrelil 60-letni prevzivalnik Ivan Sever. Predno je izvršil samomor, je odšel v Ptuj k mizarju Miloskiču, ki ima že v zalogi izdelane krste. Izbral najlepšo krsto in jo tudi takoj plačal. Ko se je vrnil na svojo dom, je svojem izjavil, da se bo usmrtil in da je njegova krsta že pripravljena pri omenjenem mizarju. Seveda domači tega izjavi niso polagali nobene važnosti, misleč, da se šali. Ko pa je krstak čez pozneje počil strel v glavo, so se šele zavedli njegovih prejšnjih groženj. Domači so mu nudili sicer prvo pomoč, bilo pa je zaman, ker je strel v glavo povzročil takojšnjo smrt. Kaj je gnalo Ivana Severja v prostovoljno smrt, ni dognano. Opažalo se je sicer v zadnjem času, da je bil raztresen in zmeden, nikdo pa ni slutil, kaj namerava napraviti. Pokojini je bil svojaes ugleden in splošno spoštovan posestnik in sočustvovalo na tem tragičnem dogodku vse odnočno prebivalstvo.

Pregled čebelnjakov. Z dnem 12. t. m. se prične pregled vseh čebelnjakov v ptujem okraju. Pregled se vrši zaradi zatiranja čebelnje bolezni, ki se je letos tako razširila v tem okraju. Pregled bodo vršili izvedenci ob navzočnosti veterinarskega svetnika bakteriološkega zavoda v Ljubljani g. dr. Hribarja. Ker je čebelarstvo ena važnih gospodarskih panog, se poziva prebivalstvo, da gre izvedencem pri tem poslu na roko in jim nudi potrebno pomoč.

TENIS

Pariz, 7. junija. AA. Na današnji teniški tekmi za Davisov pokal sta Borotra in Bernard v dvojbi premagala Kukuljeviča in Mitiča z rezultati 8:6, 7:5, 4:6, 3:6, 6:2. Francija vodi sedaj v drugem kolu tekmovalja v razmerju 2:1.

Društvo mestnih nižjih uslužbencev 25-letnik

Ljubljana, 8. junija.

Društvo nižjih mestnih uslužbencev, ki že 25 let plodovito deluje za koristi svojega članstva, je včeraj na zelo svečan način proslavilo 25-letnico svojega obstoja.

Slavnost se je začela z mašo zadušnico za umrle člane društva, ki jo je ob 8.30 daroval pri Križankah stolni kanonik in občinski svetnik dr. Tomaž Klinar. Službe božje se je udeležilo veliko število nižjih mestnih uslužbencev, to se pravi vsi, ki miso bili zaradi bolezni ali službe zadržani, da- lje mnogi drugi mestni nastavljeni in razni predstavniki. Pel je med mašo pevski zbor nižjih uslužbencev, ki ga vodi učitelj glasbe g. Danilo Cerar.

Ob 9.30 so se člani društva zbrali pred mestnim domom. Tu je imel predsednik društva kratek nagovor, nakar je položil lorvorje venec pred spomenik kralja Petra L. godba »Sloge« pa je pod taktirko magistratnega tajnika g. Svetla zaigrala državno himno. Nato so se udeleženci na prostem fotografirali.

Ob 10. uri je sledil nato v magistratu slovesen občni zbor. Dvorana je bila polna članov društva ter drugih odličnih udeležencev. Dvorana je bila elavnosti primerno okrašena. Občnega zbora se je udeležil v imenu bana banov. sekretar dr. K. Kukman, v imenu odtotnega župana dr. Adlešiča pa je prisostvoval občnemu zboru podžupan dr. Ravnihar. Zvezo občinskih uslužbencev za Slovenijo in Zvezo magistratnih združenj je zastopal direktor Jančič, bili pa so navzoči tudi številni zastopniki podeželskih občinskih uslužbencev, zastopniki obč. uslužbencev iz Maribora in Celja, policijskega podpora zadruga, zastopniki cestnih železničarjev in drugi.

Predsednik društva g. Oblak je v svojem odgovornem govoru pozdravil vse odlične udeležence

in člane, nakar je opisal pomembno obletnico društva, ki sicer še ni staro, a je storilo za svoje članstvo že mnogo dobrega, zlasti v socialnem oziru. Navdušeno je bil sprejet njegov predlog, naj se odposlije vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II. in knezu-namestniku ter pozdravni brzojavki ministrskemu predsedniku in notranjemu ministru.

V imenu bana dr. Natlačena je društvu čestital g. dr. Kukman, nakar je čestital podžupan dr. Ravnihar v imenu župana dr. Adlešiča, v imenu občinskega sveta ter v svojem imenu. Njegov govor je v glavnem vseboval misel, da je mestno uradništvo vedno delovalo v sporazumu z občinsko upravo, da pa je tudi mestna občina vedno ščitila koristi svojih nastavljenecv. Čestitke so izrekli še direktor Jančič in imenu Zveze obč. uslužbencev Slovenije in v imenu magistratnih združenj, g. Bernik v imenu celjskih magistratnih nastavljenecv, g. Zoržut v imenu mariborskih nastavljenecv, g. Mislej v imenu podpornih združenj policijskih namestencev in g. Miklavčič v imenu magistratnih uradnikov, ki imajo fakultetno izobrazbo. S tem je bil slavnostni občni zbor zaključen, popoldne pa so imeli mestni uslužbenci ob dobri udeležbi zabavo v hotelu Tivoli, pri kateri sta z vneto sodelovala pevski zbor društva in godba »Sloge«.

Zborovanje slepcev. Ob istem času, ko so imeli magistratni nižji uslužbenci svoje zborovanje v glavni dvorani magistrata, je bilo v sosedni posvetovalnici gniljivo zborovanje »Podpornega društva slepih«. Udeležili so se ga poleg redkih odbornikov z zdravimi ali napol zdravimi očmi v velikem številu revni slepci, ki so živahno posegali v debato ter se pritoževali nad svojim obupnim položajem ter nad nerazumevanjem, ki ga doživljajo v javnosti. Zborovanje je vodil predsednik g. Pleško.

Gradnja avtomobilske ceste št. IIj-Maribor

Maribor, 8. junija.

Z velikim zadoščenjem je sprejela naša javnost vest o vključenju modernizacije državne ceste državna meja št. IIj-Maribor-Slovenska Bistrica v program velikih javnih del, ki jih bo letos država izvajala. Z razmeroma malimi sredstvi — za modernizacijo odseka št. IIj-Maribor je določenih jedva 5 milijonov din — se bo izvršilo veličavno delo, ki bo imelo zlasti za razvoj turizma v notranjosti države izredno velike posledice.

Nase ceste — merilo za sodbo inozemstva. V novodobni turistični zavzemajo ceste vedno važnejšo vlogo. Prvo sodbo o stanju cest v državi si napravi tujece-avtomobilist že pri vstopu. S te točke odnese turist tudi zadnje in odločujoče vti-se pri odhodu iz države, ki jih širi potem po ostalem svetu. Dosedaj je bila sodba tujecev o stanju naših cest naravnost uničujoča. Posebno vpliva na vse inozemce silen kontrast med avstrijsko vzorno asfaltirano cesto, ki vodi do naše meje ter med našo državno cesto, ki že takoj ob meji pokaže vse svoje slabe lastnosti: kotanja pri kotanju, cestišče v primeri z avstrijskim skoraj za polovico ožje, nepotrebni ovinki zavirajo brzino.

Ogromna gospodarska škoda radi slabih cest

Odkar si je sosednja Avstrija uredila na vzoren način svoje cestno omrežje, naše pa od leta do leta bolj propada, je začelo število mototuristov čimdalje bolj nazadovati. Došim je še pred leti pasiralo mejo v št. IIj 50 do 100 avtomobilistov na dan, preidejo sedaj dnevi, da ne pride čez mejo noben inozemski avtomobil. Inoviti turisti, ki v deželi puste največ zaslužka in denarja, skoraj ne prihajajo več, ker naše ceste njihovim zahtevam po gladini in brezpravnosti več ne odgovarjajo. Nešteti so slučaj, da turisti pri odhodu iz države kategorično izjavljajo, da v Jugoslavijo nikdar več ne pridejo, ker naše ceste ne odgovarjajo niti minimalnim zahtevam modernega avtomobilizma. Tudi ki obiskujejo državo po trgovskih poslih, trde, da so nekatere ceste v Srbiji, Južni Srbiji in v Bosni prav odlične kakovosti, četudi niso takovane, da pa ne morelo privabiti nobenega tujea, ker je treba do tja prevoziti 500 do 1000 kilometrov po skrajno slabih cestah. Avtomobilist, ki potuje poslovno, mogoče se tako vožnjo tvega, turist pa, ki potuje zgolj za zabavo, se vsak pramiki in se raje vozi po asfaltiranih cestah v Avstriji. Javno je tedaj, da nimajo zaradi slabega stanja naših cest, ki vodijo od meje v notranjost države, ogromno škodo samo obmejni kra-

ji, še mnogo večja je ta škoda za turistične kraje v notranjosti države, posebno še za dalmatinsko primorje, ker izgubi s tem najimovitejšo turistično publiko, ki potuje z avtomobili.

Začeti je treba na meji

Prva etapa za modernizacijo ceste št. IIj-Maribor je v najkrajšem času razpisana. Na žalost se bo izvršila v nepravilnem pravcu. Začeti bi bilo treba najprej na meji ter od meje nadaljevati v notranjost države. Dela pa se nameravajo razpisati v začetku v Mariboru in nadaljevanjem proti št. IIj. Inozemski avtomobilist, ki bo v št. IIj prišel z asfaltirane avstrijske ceste na kotanjasto in prašno našo cesto, se bo takoj obrnil nazaj, četudi mu na meji zatrjujejo, da bo 15 km naprej pri Mariboru že naletel na par kilometrov dolg kos asfaltirane ceste. Če se bo pa nadaljeval asfaltirni tlak od avstrijske asfaltirane ceste tik meje naprej po našem ozemlju, bo avtomobilist vozil naprej, četudi bo morda pred Mariborom moral voziti nekaj kilometrov po slabi, še neegulirani cesti.

Kredit je prenizek

5 milijonski kredit, ki je določen za modernizacijo ceste št. IIj-Maribor, je mnogo prenizek. Potrebni bi bilo za ta del ceste vsaj

Turčija koplje Krezov zaklad

Prav gotovo je zelo malo takih ljudi, ki ne bi hoteli biti tako bogati, kakor je bil nekoč lidijski kralj Krez. Je že tako, da tudi danes bogataši mnogo veljajo in pomenijo. Ze v starih časih ni bila narodom nepoznana skrivnost, da se med peškom nekaterih rek nahajajo tudi dragocena zrna zlata. Vse države, na katerih ozemlju so svoj čas tekale take »zlate reke«, se dobro zavedajo, da so zlatonosne vode tudi danes velikega pomena za stanje njihovih državnih blagin in za okrepitev njihove denarne vrednosti. Ena takih dežela je tudi turška Mala Azija, kjer je nekoč bilo lidijsko kraljestvo bogatega Kreza.

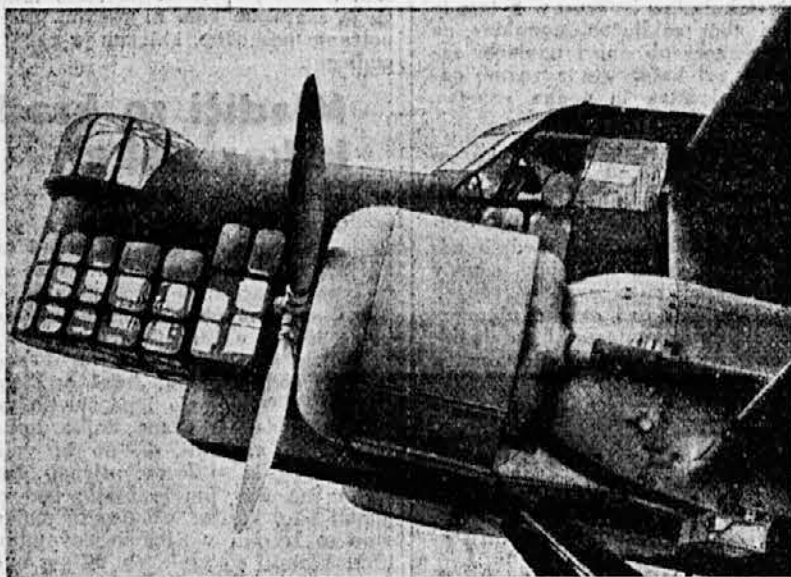
Moderna Turčija, ki si je to deželo prisvojila, je tudi že rešila uganko, zakaj je mogel biti Krez tako bogat. »Bogat kot Krez«, to ni samo pregovor, ki ga človek rabi tja v endan, kakor mnogo drugih pregovorov, ampak je ta kralj v resnici živel in bil res tudi tako bogat.

kdanjega glavnega mesta lidijskega kraljestva Sarde.

Te razvaline je obiskala zadnje čase neka ameriška ekspedicijska iz newyorškega umetniškega muzeja in je na več mestih tudi uspešno kopala. Te izkopanine so posvetile s pravo lučjo v Krezovo kraljestvo. Raziskovalci so v nekem grobu našli lonec, v katerem je bil denar, ki ga je koval kralj Krez. To je najbrže

najstarejši kovani denar

sploh. Druge najdbe pa govore zelo zgornjo o življenju, ki se je odigravalo v vsej svoji mnogoličnosti v bogati Lidiji. Izkopali so nekeke kocke različne velikosti, na katerih so napravljene razne slike in znaki, ki so se ohranili do danes, ogledala iz bron, steklene posode, preostanke iz stavbarske umetnosti, ki je bila že takrat na zelo visoki stopnji.

Najnovejšo francosko bombno letalo. Posadka sedi za steklom, ki ga ne prebije nobena krogla.

Herodot ga je videl...

Herodot, ki ga imenujemo očeta zgodovine, nas poučuje v svojih spisih o lidijskem kralju in podrobno naštevajo posamezne dragocenosti, ki kažejo njegovo bogastvo v pravi luči. Med drugim piše, da je imel Krez mize in stole iz čistega zlata, raznovrstne kipe, vaze in posode iz dragocene kovine. Da bi si Krez pridobil naklonjenost delijskega proročišča — tako pripoveduje Herodot — mu je podaril skoro tri metre visok ženski kip iz čistega zlata, poleg tega pa še zlato skodelo, ki je tehtala več kot 480 funtov, druge zlate posode in škrlatna oblačila. Iz zlata, ki je bilo podarjeno temu proročišču, je bil napravljen kar cel oder, ki je tvoril podstavek, na katerega je postavil Krez zlatega leva, težkega 600 funtov. Herodot je tega »kralja zlatih živali« videl še na lastne oči, ne sicer v delijskem svetišču, ki je med tem časom pogorelo, ampak v zakladnici na Korintu.

Toda proročišča tudi zaradi bogatih darov, ki jih je prinesel tja kralj Krez z namenom, da bi mu bilo naklonjeno, ni hotelo niti za njega napraviti kakšne izjeme. Tudi njemu je dajalo tako dvoumne odgovore, kakor je n. pr. tale: »Če prestopiš reko Halis, boš razdeljal veliko kraljestvo!« Onstran te reke je vladal tedaj perzijski kralj Kir. Krez je mislil, da mu je proročišče v svoji naklonjenosti nasvetovalo, naj začne vojno s Kirom. Ni pa pomislil, da bi s tako vojno mogel porušiti svoje kraljestvo, kar se je tudi zgodilo.

Sled v Krezovo zakladnico

Turki, ki danes vladajo v tej deželi, so začeli stikati za zgodovinskimi in arheološkimi viri in so prišli tudi na sled skrivnosti pravičnega bogastva lidijskega kralja. Ob reki Sart, pritoku reke Gedis, ki se izliva v smirski zaliv, so znanstveniki ugotovili, da ta reka, ki se je v starih časih imenovala Paktilos, prinaša s seboj zlat pesek. Danes je sicer to zlato že precej redko in ga je celo težko najti, enako morda, kakor za časa rimskega cesarja Avgusta, vendar pa tudi mala količina dokazuje vsaj to, da se nahajajo v gorah, kjer reka izvira, skladišča zlate rude. In res, geologi so našli v gorah Bozdagh rudišče, iz katerega pravijo, da je Krez dobival svoj bogati zaklad. Ta trditve postane še bolj verjetna radi dejstva, da se nahajajo le 50 km od tega mesta ob reki Sart razvaline ne-

Na podlagi teh najdb, je neki francoski zgodovinar skušal točno narisati načrt, pa katerem je bilo zgrajeno mesto Sarde.

Sarde - najrazkošnejše mesto

Po njegovi razlagi je stalo to mesto na kraju, kjer je danes malo poznana turška vasica Sart, in je bilo svetovno mesto, ki je vabilo kupce iz vsega tedaj znanega sveta. Toliko je bilo raznovrstne zabave, da so tuji mnogo rajše puščali tu svoj denar, kakor pa n. pr. v Babilonu, Tyru, Korintu ali v Ninivah. V vsakem izmed teh mest so bile svojevrstne posebnosti, v Sardah pa je bilo na njenem mestu vse, kar si je človek hotel poželeti. Tu so pili najboljša vina in jedli najprilovitejša jedila. Radi tega je tudi razumljivo, da je neki grški pesnik, ki je bil znan kot strokovnjak v kuharski umetnosti, svetloval, naj nihče ne vzame kuharja od drugod kot iz Lidije. Popolnoma verjetno in razumljivo je dalje, da so bile tudi Lidijanke zelo na glasu. Znale so se oblačiti že v lepe pisane obleke. Tudi barvanje volne je bilo tod doma. Bogastvo in blagostanje se je šopirilo na tem takrat blaženem koščku zemlje, ki mu je vladal Krez, in na katerem je trgovina dobila tako močan razmah ravno radi Krezovega zlata.

Moderno nadomestilo - izvoz

Povsem je razumljivo, če poizkuša moderna Turčija, da bi postala v vsakem oziru dedič Krezove bogatije in moči. Ker pa ima sedanja Turčija še vedno tako ugodno lego, kakršno je imela ta zemlja za časa Kreza pred 2500 leti, in ker so tobačni izdelki, olje, bombaž, rozine itd. važno izvozno blago, bo morda že samo to moglo nadomestiti bogastvo Krezove Lidije in prinesiti še več zlata, kot ga je nanosila nekoč reka Sart.

Neki šofer je pošteno navil ušesa paglavcu, ki mu je razpraskal svetlo preplešani voz. Dečko je začel na vso moč tuliti.

»Kdo je tepel mojega sinčka?« je prirohnal iz hiše fantov oče.

»Jaz,« je odvrnil skoraj dva metra visoki, plečati šofer in stopil pred očeta.

»Tako,« je odvrnil očka, ko je zagledal hrusta pred seboj, »prav ste storili, doma pa jih bo dobil še od mene.«

Kje leži grob Aleksandra Velikega

V najnovejšem času so se začeli starinoslovci z veliko vnemo ukvarjali z vprašanjem groba Aleksandra Velikega, ki je po zapiskih starih zgodovinarjev nenadoma umrl po nekem nočnem popivanju v Nebukadnezarjevi palači v Babilonu leta 323 pr. Kr. Po mnenju večine tedanjih in poznejših letopiscev je veliki vojskovodja umrl kot žrtev za hrbnega zavdanja. Njegova mati Olimpia je zahtevala, naj njegovo truplo prenesejo v Egipt. To se je res zgodilo in sicer po navedbah starih grških in egiptskih zgodovinarjev na zelo slovesen način že nekoliko let po njegovi smrti.

Aleksandrovo truplo so baje

ter ga z velikimi dragocenostmi vred pokopali v Aleksandriji. O mestu njegovega groba, ki ga hočejo zdaj izkopati, imamo dve teoriji. Prvo zastopa italijanski starinoslovec Breccia, kustos Grško-romanskega muzeja v Aleksandriji. Le-ta trdi, da je bil bogati grob Aleksandra Velikega nedvomno odkopan in izropan po nalogu razpite egiptске kraljice Kleopatre, ki je s svojo nenavadno lepoto in razkošjem vzela srce in pamet rimskemu triumviru Marku Antoniju. Ta lokava ženska je bila zadosti brezvestna, da se je za to odločila, samo da je mogla z ukradenim nakitom še bolj povečati blesk

in sijaj svojega dvora. Po sklepanju imenovanega starinoslovca je treba njegov grob iskati nekje pod mošejo preroka Danijela. Drugo teorijo zastopa znani angleški starinoslovec Howard Carter, najditelj slavnega Tutenkamenovega groba. Po njegovem mnenju leži grob Aleksandra Velikega nekje

v labirintu katakomb

pod aleksandrijskim starim mestom. Ker se grobišča starih egiptskih vladarjev in drugih velikih razprostirajo več kilometrov daleč, bo iskanje imenovanega groba zelo težavno in z velikimi stroški zvezano. Iskanje bo deloma olajšano samo po dejstvu, da vsak vladarjev grob leži navadno na sredi grobov njegovih sorodnikov in raznih dostojanstvenikov. Kakor hitro bodo odkrili sled o bližini Makedončevega groba, bo torej iskanje na mah zelo lahko in zanesljivo. Dvomljivo pa je, ali bo njegovo truplo po balzamiranju z medom sploh še ohranjeno in spoznanju dosegljivo. Strokovnjaki upajo z rentgeniziranjem tudi to težavo premagati. Sploh je Howard Carter glede Aleksandrovega groba zelo optimističnega mnenja in pravi, da z odkritjem njegovega groba čakajo svet še vsa druga presenečenja, kakor jih je bil doživel ob odkritju groba Tutenkamena.

Kako Italijani cenijo madžarsko kulturo

Politični in kulturni stiki med Italijo in Madžarsko so zadnje čase zelo živahni. Vendar pa ta živahnost, ki se kaže v izmenjavanju kulturnih dobrin, ni zmeraj razveseljiva za obe strani enako. Zlasti se pogosto ogorčajo Italijani, ki jim Madžari na debelo strežejo s svojo glasbo in s svojimi gledališkimi komadi.

Kakšno je v Italiji razpoloženje do tega uvoza madžarske kulture, najbolje kaže mnenje nekega italijanskega radijskega kritika ob priliki oddaje zadnje madžarske komedije, ki jo je prenašal rimski radio. V tej svoji kritiki pravi, da je sicer razkošni budimpeštanski aristokratski svet s svojo cigansko glasbo in čaradšem raj za romantične ljudi, da pa duh tega sveta, katerega prikazujejo madžarske komedije, niti malo ne odgovarja italijanskim potrebam, italijanski morali in italijanskemu značaju. Tako glasba in taka literatura italijanskega človeka, ki mora živeti v trdi resničnosti, samo kvari. Zato je čudno, kako da italijanske oblasti dovolijo, da pride kaj takega čez italijanske meje. Vsi pošteni Italijani morajo obžalovati, da se zaradi političnega prijateljstva uvaža v Italijo umetnost, zaradi katere trpi resnost in morala italijanskega življenja.

Debel dragulj

V Londonu brusijo največji dragulj na svetu, ki so ga lani našli na Ceylonu. Strokovnjaki so ugotovili, da tehta 100.800 karatov t. j. 21 kg. Mojster, ki obdeluje safir, ga ne zaklepa ponoči v oklopno omaro. Dragulj izgleda kakor navaden kamen in je prevelik, da bi zamikal tatove: saj bi potrebovali zraven tudi vse nalašč izdelano orodje. Safir tudi ni toliko vreden, ker je bel. Stane zdaj v sirovem stanju dva tisoč angl. funtov. Obrušen bo stal morebiti 10 tisoč, a le težko bo našel kupca. Samo plavi safirji so dragi. Če bi imel kamen to barvo, bi pač pomenil milijardno vrednost, ker bi se ga izplačalo zdrobiti in porabiti za nakit.

Zobozdravnik: »Pravite, da vas vaši zobje hudo mučijo?«

Bolnik: »Strašno!«

Zobozdravnik: »Pogosto?«

Bolnik: »Skoraj vsakih pet minut.«

Zobozdravnik: »In kako dolgo trajajo bolečine?«

Bolnik: »Najmanj četr ure vsakokrat.«

Predsedstvo mestne občine ljubljanske

naznanja žalostno vest, da je umrl član mestnega sveta ljubljanskega, gospod

Jarc Evgen

profesor v pokoju, bivši podžupan ljubljanski, državni in deželni poslanec itd., itd.

Velezaslužnega moža, ki je vse svoje sile posvetil delu za napredek našega mesta, bo ohranila Ljubljana v trajnem spominu.

V Ljubljani, dne 8. junija 1936

Življenje in trpljenje v najstrašnejši vojski sveta

Zakleta legija

35

Naenkrat je zažvižgal nad mojo glavo svinec. Istočasno pa je zažvižgalo veliko število zrn. Zakričal sem »k orožju«. Narednik, ki je spal pri mojih nogah, je takoj vstal. Za njim so vstali vsi drugi in začel se je bojni ples. Senegaleci na desni strani, ki so bili tudi napadeni, so kričali, kakor zli duhovi. Kmalu je vsa kolona — razdeljena v polkrogu — začela streljati: sijajen prizor. Tisoč in tisoč strel se je zabliškalo na nebu. Sedaj je stopilo v akcijo še topništvo: šrapneli so eksplodirali na obronkih gore kakor rakete. Bil je pravi ognje-met. Zakaj ni vojska vedno tako lepa...

Drugi dan smo jedli »opijeje meso« s čebulo in se razgovarjali. Bili so običajni razgovori: Če bi bil v Damasku, bi naredil to in to. Ali: hotel bi biti v Beyruthu. Tam je neka lepa ženska... Ali: ali si bil kdaj v Siagone? To ti je kolonija. Tam so ljudje... Vsi ti pogovori so samo zato, ker hoče biti legionar vedno nekje drugje, kakor pa kjer je. V tem

je prišel nek mlad poročnik od strelcev. Zelenec, kakor da bi pravkar prišel iz vojaške akademije ali pa politehnika, čist nov in zlikan. Mi smo ga pozdravili. Vrnil nam je pozdrav in obstal radoveden.

»Dober dan legionarji! Kako se imate?« »Sijajno! Kako pa ti gospod poročnik?« »Prav dobro, legionarji... Kaj pa jeste?«

»Nič posebnega. Malo mesa, gospod poročnik.«

Obotavlja se. Ne ve, ali bi odšel ali bi ostal. Kar vidimo, kako se mu širi nosnice.

»Ali hočete poizkusiti našo kuhinjo, gospod poročnik,« pravi Delaporte.

»Ne, ne,« je hitro odgovoril oficir. »Vaše porcije so že itak dovolj majhne.« Ni